¶ Titulus octauus. An sit peregrinandum
¶ Suasoria familiariaris.

Cupis ab me scire: de tua profectione ad exteras natiões qd censeam. Ego ut sũmatim rem amplissimã perstringã tibi suadeo ne diuertas a proficiscendi tuæ nobilissimæ instituto mentis: nec ea dubites adire tolerareq; quibus isti liuiduli: ḉḉ propinqui: te deterrent. Nam qd aiũt te mollissime domi uiuere: parataq; istic ad uoluptatẽ omia tibi foris defutura: istuc ipsum te ad istud iter accingat ne torpescas inter sirenes: neu coruorũ illecebris contabescas. Non enim ad somnũ/gulam/uenerẽq; nati sumus: sed ad labores atq; sudores: ut gloriã immortalẽ consequamur. Delitiæ quas illi dicunt: illoꝝ sint proprie: qui bæluaꝝ instar: ut Cicero pulcherrime complexus est: quantũ adest quantũ præsens est: probant/paululũ admodũ præterita considerantes aut futura. Verum qui uidet antecessiones temporꝝ rationeq; metit omnia: Vlyxem imitat: de quo dixit Homerus. Calentẽ dic musa uirꝝ: qui mœnia Troiæ post euersa suæ. Et mores hominũ multoꝝ uidit & urbes: ut Horatius retulit. Quid animo nobili ac magno dignius est ducendũ: ḉ ut uniuersum mundũ unam esse ciuitatẽ existimet: ut Socrates ait: At in ciuitate quis uiuit: qui nolit singulas eius partes sciscitari? Facis humanissime si uisurus orbis terras atq; nationis in diuersas urbes terra mariq; proficiscaris. Nec te deterreat ulla rerũ locorũue difficultas: cũ multa te magis captura sit rerum assidue uidendaꝝ delectatio. Q̃ læt9 eris deinceps domũ rediẽs: cũ ea quæ uideris diuersa parentibus socijsq; seriæ quadam/ut historicus enarrabis. Identidem Ptolemæus factitauit: qui rerum plurimaꝝ usũ didicit atq; docuit/& astroꝝ motus: & regionũ diuerticula. Bene uale. Ex Mediolano septimo Idus Decembris.

Cicero

Homerus de ulyxe

Horatius

Socrates

¶ Suasoria familiarissima.

Vt pacẽ cũ fratribus firmes: ais esse q tibi dissuadeat. Nec te quidem amãt illi: nec semetipsos. Vt nihil utilis corpori: ḉ si

Pax seruanda cũ frĩbus

cũcta mẽbra singulari pace bona cõueniant: Ita cõcordia:
Salustius ut Salustius inquit: minime res crescũt: discordia maxime
Christus dilabunt. Imitemini O discordes animi: christũ pacis largi
torẽ inquientẽ: Pacem meã do uobis: pacẽ relinquo uo-
bis. Q; si pietas genus ipsũ ad beniuolentiã cogit: omis est
impietas exagitãda: quæ uos uobis rebelles reddit. Non
possunt igit esse uiri boni qui te distrabũt a pace tibiq; dis
suadent officiũ pacis. Ego nedũ suadeo ut pace cũ fratrib⁹
uiuas: uerꝫ etiã oro atq; obsecro malis cũ pace decem: q̃ di
scordia mille cũ illa quiete tueri queas: Hæc nec inquiet⁹
tibi cõparare: nec cõparata seruare. Bene uale. Ex Medio
lano sexto Idus Decembris.

¶ Suasoria grauis.

Omnis suadendi ac dissuadendi ratio & argumẽtatio in-
de nascat opus est: ut & utile & honestũ quod eligit cæte
risq; præferet intelligendũ sit. Omnem enim incõmodita-
tem atq; turpitudinẽ euitandã quis nõ esse ducit: nisi men
tis egenus ac ab omni humanitate uæhemẽter abhorrẽs?
Plato Quãobrẽ cũ Plato rogaret: quid nã sibi uideret idipsum
turpe cũ utilitate cõiunctũ? Potest ne inquit cũ morte uita
Cicero cõiungi: aut unda cũ flãmis? Cicero uero & si uoluit posse
illã utilitatem appellari: quæ ab honestate disiuncta foret:
cũ Panætio tamẽ sentiens aliquid dicit utile uocari quod
turpissimũ foret: ut lucri gratia turpem aut sordidũ sequi
Theophra- quæstũ. At ut Theophrastus expresse cõplex⁹ est: Hone
stus stas omnis ea est: quã primã sequi debet: qui uersat in con
sultando: mox eã utilitatẽ quæ ab honestate nascit. Nam
Aristoteles Aristoteles triplicia inquit præmia uirtuti comparata/di-
uitias/bonorem & gloriam. Nunc quærimus hæc ne tibi
De ingressu comparanda sint: qui religionem es ingressus? Dissuaden
religionis tes isti negãt te quicq̃ esse lucratũ: amisisse uero plurima:
qui cum diues in mundo fores: diuitijs cesseris: cum bo-
ratus apud principes: quasi non notus in religione uer-
seris: cũ gloriæ perpetuæ diues: nũc eius non pauper solũ
sed egenus: sed medicus. Audi q̃ ego ab istis dissentiam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tibiq; quib⁹ ratiõib⁹ ut pseueres in delecta tibi sanctissima
uia suadeã. Hæc uita ut Augustin⁹ inqt: uere cõsiderãtib⁹ Augustinus
nõ est uita: in q̃ duæ nos assidue torquẽt ægritudines Pla- Plato
tonis ille/timor & dolor: ut qñ bene sit timeamus: cũ male
aũt doleam⁹. Diuitias aũt basce in argẽto/auro/gẽmisq; cõ
stitutas: docet Tulli⁹ nõ optãdas: neq; bonas existimãdas Tulli⁹
quaq; augẽdarũ nõ modo nos cupiditas assidue præmit:
sed etiã met⁹ amittẽdaq;. Q; si uita nõ est: cur ĩ mũdo uiuẽ
dũ? Si diuitiæ nõ sũt cur optãdæ? An ut Harpyias quas ra Harpyias
pacissimas dicũt obscœnasq; uolucres induam⁹? At cũ ma
li sum⁹: expurgandũ nobis uetus fermentũ: Apls nos ad- Apostolus
monuit: ut fiat in nobis noua cõspersio: reijciendã inq̃ ue-
terẽ illã spumosã mucidãq; uoluptatis libidinẽ: ineundãq;
ueritatis uiã: p quã nobis bonæ ueræq; diuitiæ cõparant.
Nõ dixerim: ut cũ Aurelio loquar: improbandũ argentũ Aurelius
atq; aurũ quæ creauit de⁹: nulla est dei creatura dãnanda:
sed inuæbendũ in boiem: q dimisso creatore cõuersus est
ad creaturã: ut illud Dauidicũ extat: Simulacra gẽtiũ argẽ Dauid
tum & aurũ. Nam & diuitiæ & reliqua fortunæ bona per-
inde sunt: qd Terentius inqt: ac eius anim⁹: qui ijs utit ĩ- Terentius
re ab Aristotele instrumenta sunt ad exercendas uirtutes Aristoteles
existimata. Quãobrẽ & philosophiã difficilẽ sine reb⁹ ad
uiuendũ necessarijs Pythagoras & Anaxagoras dixisse p Pythagoras
bibent: & Iuuenalis ait: Haud facile emergũt: quoq; uirtu Anaxago.
tibus obstat res angusta domi. Sed cum in mũdo non ni- Iuuenalis
si ad perfruendas uoluptates his utant diuitijs: ut Titiũ il Titius
lũ præ se ferãt. Aut ad ambitionẽ ut Ixionis Sisyphiq; nõ Ixiõ Sisyph⁹
sint dissimiles: aut ad exaggerandum coaceruandũq; pe- Tantalus
cuniarũ cumulum: ut Tantali uideantur & Phinai. Certe Phinaus
Diogenis est adhibenda ratio: ut pecunias malimus per-
dere: q̃ ab ipsis perdi. At cum ista religio: quam tibi dele-
gisti: ueras inquirat diuitias: a falsis migret: ut Ambrosius Ambrosius
monet. Ditior istic eris multo: q̃ unq̃ antea futurus esses.
Nũc tanq̃ nihil habẽs & omia possidẽs Christiano docu- Christianũ
mento/cũ nihil habeas/nihil tibi deerit: ut ille se iactabat. documẽtũ

Terentius Terētian⁹. Nihilo egebis. Nihil appetes: & pecuniæ usus
Cicero cupiditas/& uoluptas instar erit Ciceroniani præcepti: ut
nihil tibi sit magnificentius: q̃ pecūniā negligere cū non
habeas: cū habeas ad amicitias liberalitatēq; conferre. Di-
tissimus es ergo factus ista tua procellosissimi nauigatione
pelagi: & adeo quidē diues: ut paup esse non possis. Possi
des em̄ ea quæ nequeāt naufragio/incēdio/rapina: ulloue
Bias tibi deficere calamitatis genere. De qbus quidē illud Bi-
antis uni⁹ ex septē Græciæ sapientib⁹ recitat. Omnia mea
mecū porto. Ditissimi sunt quoq; de⁹ custodit thesauros:
cū nō nisi ubi thesauri sunt: thesauriçantiū corda firment.
Q; si in deo gaçophylaciū est: cor quoq; ad deū directissi-
mū procuratorē ac tutorē sibi cōparauit: qualē nemo de-
cepturus: nemo superaturus sit. Honores autē quos eras
habiturus in mūdo: quos in hac religiosa uiuendi lege ac
uita es habiturus. Poteras ne illic aliud quicq̃ asseq; q̃ ma
gistratus: q̃ clientelas: q̃ ad summū aliquem principatum?
At q̃to hæc in religione consequi clariora possis: ea multo
quidē præstantiora in mūdo non nisi per inuidiā: per cor
ruptelas/per simultates: ambiendo/donādo/mentiendo/
Seneca qsq̃ dignitates assequit? Nā ars prima regni ē: ut inqt Tra
gic⁹ Seneca: posse inuidiā pati. Hinc gladij iugulāt/uenena
interimūt/,pditiōes delatiōe sq; oriunt atq; omne flagitij
Ouidius.). gen⁹. Et ut eruditissime dixit Ouidi⁹: Fili⁹ ante diē patrios
metamor. inquirit in annos. Pudorq; omnis atq; fides ac pietas pe-
nit⁹ fugant. His bonorib⁹q deniq; potit: assidue cruciat:
uenenūq; in auro bibit: cuius mens nunq̃ conquiescit: &
Tullius peccatorum afflicta conscientia: ut inqt Tullius: & augen-
Apostolus dæ dignitatis cupiditate. Hi sunt ait Apl'us: quos habui in
Iuuenalis derisum. Hi sunt ait Iuuenalis: qui metuūt & ad omnia ful
Danaides mina pallent. Hi sunt Danaidū illaq; simillimi: quas perbi-
bent urceolis perforatis haurire lympham apud inferos:
frustraq; assiduo labore defatigari. Sūt ne bonores illi uir-
Aristoteles tutis inq̃ præmia testimoniaq; fœlicitatis Aristotelis sen-
tentia: quibus acceptis miserior est homo q̃ antea? Hono-

res & ueri quidem & optandi sunt: quos ex religione con
sequeris: Si religiosus non baberi modo uolueris: sed etiã
esse: Præfuisses illic iudicandis corporib⁹: istic animorum
arbiter fies. Vide quãtũ inter corpora & animos intersit.
Partẽ mũdani principatus illic fuisses adeptus: partẽ istic
cælestis regni nãciscere. Ad reges illic tibi adit⁹ patuisset:
istic deũ optimũ maximũq; semper cum uoles alloquere:
Nunq̃ ad eũ tibi accessus intercludet. Quid si ab ijsdem
regibus petijsses multa: quæ non impetrasses? a deo nihil
frustra postulabis. Quid si duras: quas inquiunt fores: cal/
cibus interdũ centies pulsasses priusq̃ semel aperte forẽt?
Quid si quæsiuisses plurima: inuenisses uero nll'a? Istic aũt
uerba saluatoris tibi fidẽ faciũt: Petite & dabit uobis: pul
sate & aperiet uobis: quærite & inuenietis. At gloriã quã Christus
eras in mũdo babiturus: an eam quæ inanis est: quam de/
finiuit Augustinus esse uelle uincere: ubi meritũ non est? Augustinus
Posses ne panis noie: aut saxo panis loco pasci? Quid po/
tes igit eam existimare gloriã quæ uera non est? Dices ue
ram diffiniri ab eodem gloriam: bonã de alicuius uirtute:
ut Plato etiam uoluit: cum fama noticiam/aut testimoniũ
aliquoq; de nostra uirtute bene sentiẽdũ? Quid id est: nõ Vera gloria
ne quod & prius? Possunt enim & falli homines & fallere. fm platonẽ
Possunt id opinari de aliquo: id sentire: id dicere ac lauda
re quod nõ est. Vagat ea fama: iactat: perreptat orbem:
Radices certe nullas propagabit. Vera est ea gloria: quã
beatorũ iuncti numero consequent: quæ per opera fidei
ad charitatẽ pducta nihil fucati sibi componit. Nihil ficti
præ se fert. Nihil palliati suæ præponit laudi. Gloriari lice/
re in domino docent sancti/& in infirmitatib⁹ ac erumnis:
ut Apostolus docet. Ea est uera gloria: quã quærũt sibi q Apostolus
patientia/tolerantia/mansuetudine/cõstantia/pietate/in/
nocentia/imundiciæ debellatione/discriminũ mundano/
rũ superatione: cælũ aliqñ cõscendũt. Hãc tu tibi cõposui
sti: uiamq; sanctissimã per quam immaculatus incedas: mo
nente Psalmista: Beati imaculati in uia. De qua pro seipso Dauid

locut⁹ est Christus inquiens: Ego sum uia/ ueritas & uita.
Vitam igitur uiuentiũ delegisti: ea prætermissa/quæ mo/
Gregori⁹ rientiũ erat: in quã ait Gregorius. In hac uita continue mo
rimur: & sicut aqua labimur. Nequit-em̃ aliud esse q̃ mors
Dauid cũ sit infernus: dicente propheta: Descendit in infernũ ui/
uentium. Et rursus: Dilatauit infernus os suum. Illic in assi/
Vir. vi. æne. duis uersabere periculis: siquidẽ nõ imperite scripsit Ma/
ro: Noctes atq; dies patet atri ianua ditis. Et iterum: Facilis
Diogenes descẽsus auerni: Et Diogenes: undiq; dixit iter ad inferos.
Istic aũt quies tibi cõparabit: suadeo tibi ergo ne ab insti/
tuto cuiusq; dissuasione diuertas: nec arbitreris ullũ te ui/
uendi genus salubrius æternitati quærere potuisse. Bene
uale. Ex Mediolano. v. Idus Decembris.

¶ Synonyma suasoria.

Suadeo tibi ut discas.
Ne quod iter agressus es deseras: te hortor.
Abs te peto diligenter: ut ab instituto nõ discedas.
Nihil arbitror quærẽdũ tibi magis q̃ ut ista ĩ uia pseueres.
Te unice obsecro: ne desistas ab incœptis.
Fac si te amas: ut quæ aggressus es diligẽter ꝓsequare.
Tolera (te rogo) singula: quæ qdẽ reliqs difficilia uideanẽ
ut persistas in proposito.
Ne leuitatis simul accusere: tibiq; rectã adimas rationem:
esto in instituto constans.
Imprimis tã hoc tibi suadeo: q̃q; qd̃ maxime.
Q̃ acriter firmeq; tibi hanc rem suadendã arbitrer: haud
possem p litteras declarare.
Id apprime tibi cõsulo: ut nõ reuoces qd̃ ꝓposueras.
Et si multi dissuadeãt hoc tibi: ego tuæ laudi hoc tñ uideo
maxime profutur̃.
Crede suasioni huic meæ quæ tui nois est capacissima.
Mea omis exhortatio est: ut ne discedas ab hoc animi tui
decreto.
Vnũ hoc præcipue te rogo: ut pseuerãtia nullã hoc in ne/
gocio uirtutẽ esse tibi necessariã magis opinere.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Hæc est suasio in te mea: ut firmus sis in proposito. Cupio te plurimũ in hoc qd es agressus assidue pseuerare.

Nonus titulus.

Dissuasoria familiaris.

Et si pdifficile uidet esse factu cum suasus est aliqtis ei dissuadere: cũ tamẽ ratiõe gubernent homines: nõ solo sensu nihil arbitror factu facilius ꝗ si quid argumentis uerita teq; probet: illud dissuadere posse quo fuerat persuasum. Est em & suadendi & dissuadẽdi lex eadẽ: ut declaret qd utile ac honestum: quid contra damnosum & turpe sit. Tibi suasum est: ut bellũ aggrediare cũ possis pace uiuere. At ego bellum tibi dissuadeo: a quo magis abhorrere debent homines: q̃ ab eo qd est ab hominũ natura disiunctissimũ. Quid ab homine disiunctius: humani sanguinis profusiõe? Quid ei cõuenienti? atq; cõmunius uita? Nam ut Homer? declarat: bella nõ nisi coactis inuitisq; uiris interciplunt ut uiuatur in pace: testimonio Tullij. Quãobrem & apud latinos a bæluis dicuntur bella: quia bæluarum dimicatio periculosa sit. Bella dixit Artaxerxes ineunda: ut uincat: uictoria quærenda: ut triumphet: triumph? expectandus ut ocient. At quis prohibet sine bellis ociari? dixit Horontes: aut dimicat ppter gloriã: aut ob imperiũ. Neutro tibi nũc est contendendũ. Inglorius hoc adires bellũ aduersus longe te inferiorem: & cũ eũ tuo subdidisses imperio: plura multo præliando consumpsisses: ꝗ uincendo quæsiuisses. Ergo id tibi nõ utile sed detrimentum fieret: non honori cederet: sed dedecori. Posset enim Ouidianũ illud aduersarius iste de se dicere: Non tam turpe fuit uinci: ꝗ contendisse decorum. Magnus es & dux p: æstans atq; prudentissimus: Verũ illius memineris: qd Alexander Philippi regis filius inuitatus ad cursum pedestrem in olympiadẽ non esse sibi currendũ respondit: nisi cũ regibus. Dissuadeo tibi uæbementius bellũ istud: & ut tuæ dignitatis amplificandæ cupidissim?: ita tuã omnẽ execror turpitudinem. Crede mihi: qui tibi deditissimus sum: nõ

Bellum dissuadet

Homerus

Tullius

Artaxerxes

Horontes

Ouidius

Alexander